

12/4/84

EL LENGUATGE

A les nou

Es avenços de la tecnologia, amb la importància creixent de la informàtica, dels ordinadors, del llenguatge codificat, etc., no es pot pas dir que vagin a favor de la nostra llengua, que topa sovint amb l'obstacle de nous procediments als quals encara no té accés, a que s'ha de sotmetre, amb la pèrdua o mutilació de les pròpies característiques, a la rigidesa uniformitzadora de programes prèviament establerts. Encara hi ha, per exemple, qui ens retreu de no saber partir correctament els mots al final de la ratlla! I ja no cal que parlem dels sistemes impressors moderns que prescindeixen dels accents gràfics, amb l'ús exclusiu de les majúscules, o que resolen amb dificultat la utilització d'altres signes i diacrítics propis de la nostra escriptura. La tenacitat, el propòsit decidit de mantenir les característiques d'aquesta escriptura sense abandonar-se a una fàcil claudicació, poden superar sovint les dificultats que provenen de la nova tecnologia, però no són pas rars els casos en què no solament hom s'hi supedita sense esforç, sinó que fa extensiva la supeditació a les circumstàncies exemptes de les imposicions tecnològiques.

Les indicacions horàries ja fa temps que s'han vist sotmeses a sistemes uniformes dictats per necessitats tècniques, com és ara els horaris dels ferrocarrils i d'altres sistemes de transport, per als quals és més còmode el còmput de les hores del dia considerat com un sol període de vint-i-quatre hores. I, inevitablement, aquest sistema ha passat poc o molt a l'expressió quotidiana i a d'altres casos en què no n'hi ha cap necessitat. Josep Pla reporta el cas del cap d'estació de Martorell que un dia, comentant amb el filòsof Pujols la mort d'un parent, li va dir: "Què vol? Coses de la vida. Va morir a les 11.36". És el que en diem deformació professional, és clar. Però deixant de banda aquests casos anecdòtics, sembla enraonat que en certes peces informatives —cartells, programes, etc.—, redactades, dissenyades i impreses sovint amb tota cura, hom no se supedita a les imposicions de la tecnologia o d'una funcionalitat extrema i se serveixi del sistema propi en les indicacions horàries, i anunciï, per tant, que tal o tal acte tindrà lloc a les nou del vespre i no a les 21. Hi ha, encara, qui hi afegeix un gal·licisme gratuït i inadmissible: "a les 21 h.", és a dir "a les 21 hores", amb una estranya tossuderia que bé caldria que reconsiderés.

Albert Jané